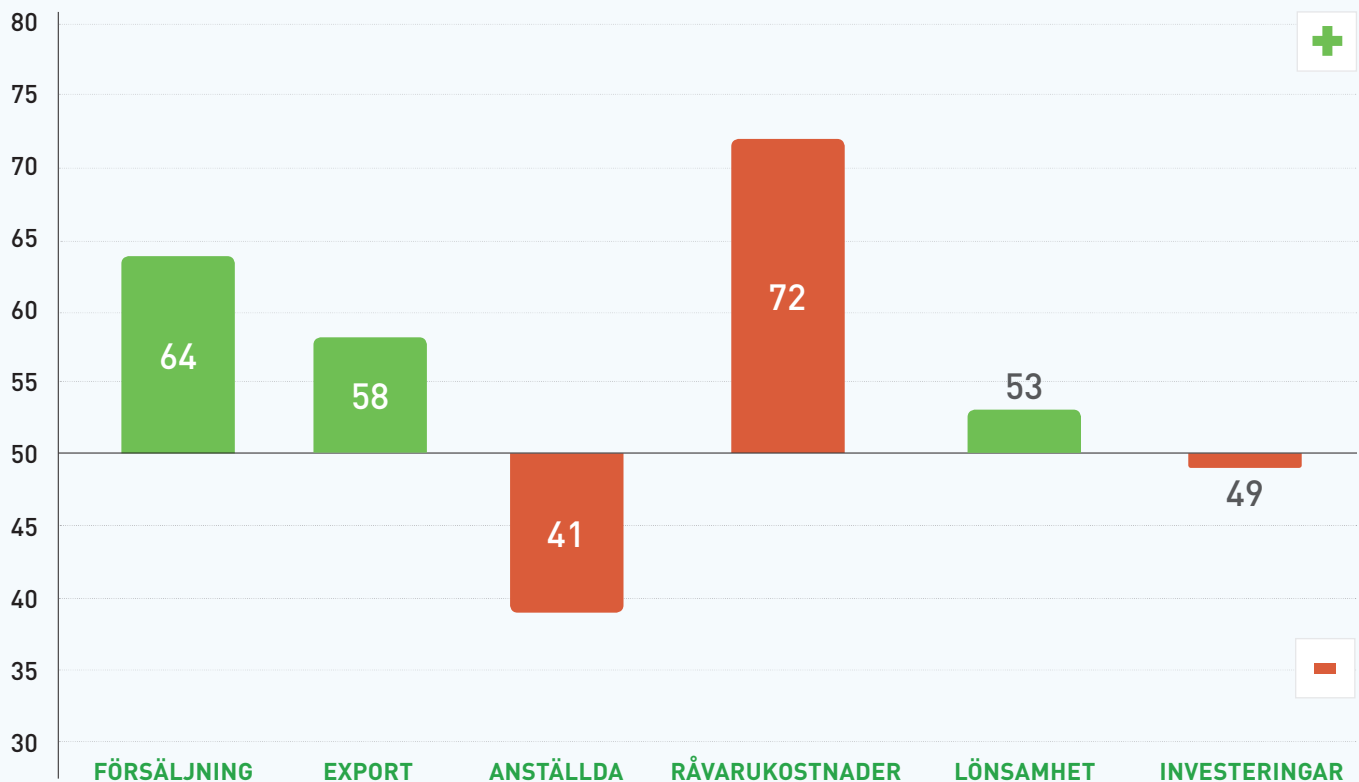

LIVSMEDELSFÖRETAGENS KONJUNKTURBREV

BILD 1. LIVSMEDELSFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER. UTFALL ANDRA KVARTALET 2019. Index 50 markerar oförändrad nivå jämfört med motsvarande period året innan. Källa: Livsmedelsföretagen

God hemmamarknad men svag krona inverkar negativt

Efter en haltande inledning på året blev resultatet av årets andra kvartal betydligt mer positivt för svenska livsmedelsproducenter. På den helt avgörande hemmamarknaden (70 procent av total försäljning) ökade försäljningsvolymerna tydligt, mätt i index 64. Inte sedan Q3 2016 har tillväxttakten varit lika stark. Blickar man framåt sex månader är tongångarna också positiva för den totala försäljningsvolymen, uttryckt i index 61.

VALUTADRIVEN EXPORTTILLVÄXT

Den svenska livsmedelsexporten hängde inte riktigt med hemmamarknaden när det handlade om volymtillväxten. Men i värde bidrog en svag krona till tydligt ökade exportintäkter. Eftersom en övervägande majoritet av livsmedelsexportörerna sätter sina priser i lokal valuta på exportmarknaden leder det till intäktsökningar när kronan viker ner (tabell 1).

TABELL 1. HUR UTNYTTJAR ERT FÖRETAG DEN FÖRSVAGADE KRONAN PÅ EXPORT-MARKNADERNA?

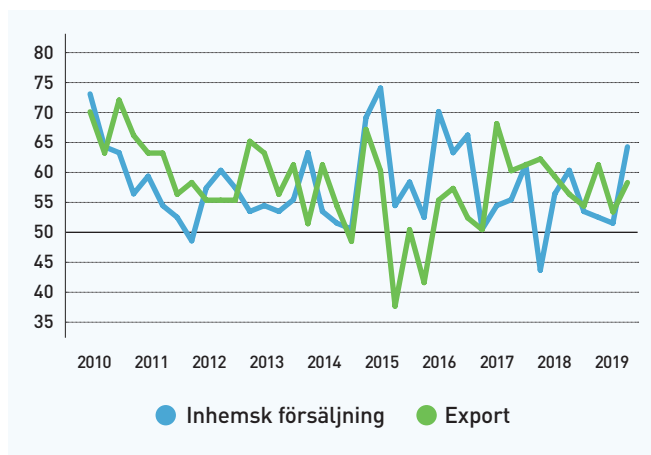
Källa: Livsmedelsföretagen

Vi har ett "fast" leveranspris i EUR, USD mfl. Intäkterna i SEK ökar.	80%
Vi utnyttjar möjligheten att priskonkurrera på exportmarknaderna, vi sänker priset i lokal valuta. Intäkterna är oförändrade/såld enhet.	20%

Det är värt att notera att kostnadsmassan, i termer av råvaru/insatsvaruinköp, fortsätter öka snabbt bland medlemsföretagen (index 72, bild 1). Det är kombinationen av en svag krona och kvardröjande effekter av fjolårets torka som ger detta mycket tydliga kostnadstryck. Genomsnittsföretaget lyckas dock parera detta och redovisar en mer eller mindre oförändrad lönsamhet i förhållande till motsvarande period förra året. Förhoppningsvis kommer kostnadstrycket kopplad till fjolårstorkan avta under hösten, åtminstone uttryckt i USD och EUR. De positiva effekterna av vikande världsmarknadspriser på råvara riskerar dock att helt eller delvis ätas upp av en fortsatt svag utveckling för den svenska kronan under hösten.

BILD 2. INDEX ÖVER FÖRSÄLJNING-UTVECKLINGEN PÅ HEMMA- SAMT EXPORT-MARKNADEN (VOLYM). INDEX 50 MOTSVARAR OFÖRÄNDRAD UTVECKLING I ÅRSTAKT.

Källa: Livsmedelsföretagen

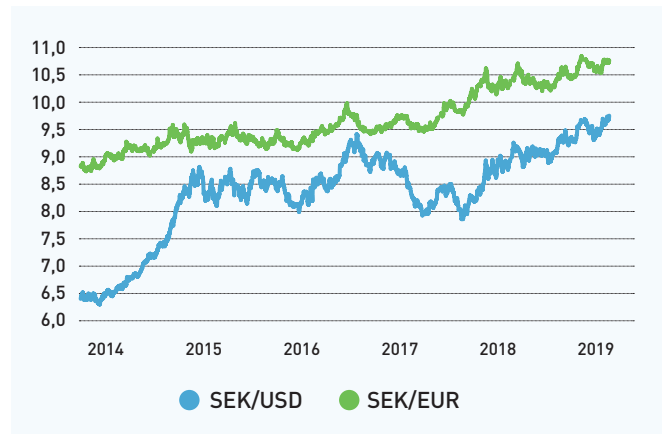

Den svenska kronan har ju hittills sökt sig ner mot nivåer den inte varit nere vid sedan IT-kraschen i början av 2000-talet (USD) eller finanskrisen 2008 (EUR). USD har blivit cirka 10 procent dyrare under 2019 och EUR cirka 5 procent dyrare (bild 3). Förklaringarna till denna utveckling stavas riksbankens negativa styrränta (-0,25 procent) samt den internationella

handelsoron där mindre stabila valutor väljs bort. En SEK i konstant utförsbacke ses i gamla tiders läroböcker som en gyllene möjlighet för svensk varuexport. Antingen för att det skulle ge ett visst skydd mot konkurrerande import för hemtunga företag eller göra exporterbjudandet attraktivare för exporttunga företag.

BILD 3. SEK-UTVECKLINGEN I FÖRHÅLLANDE TILL USD OCH EUR.

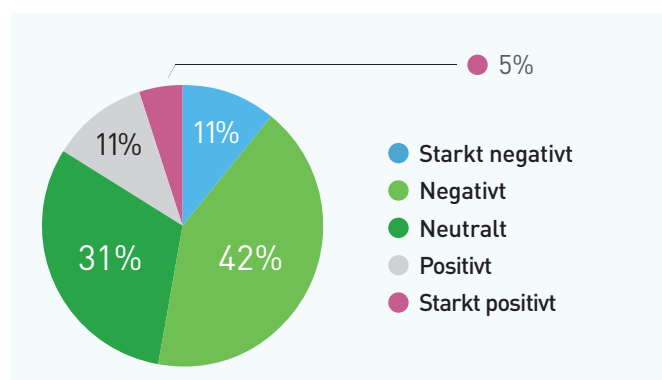
Källa: Macrobond

Men hårda fakta pekar idag i motsatt riktning. Komplexiteten i dagens alltmer gränslösa värld när det handlar om produktion av varor och tjänster gör att en svag SEK snarare är förenat med kostnader för många svenska industribranscher. Livsmedelsföretagens resultat så här långt under 2019 är att drygt hälften av företagen varit rena förlorare på en svag SEK (bild 4). Endast 16 procent av företagen har varit gynnade lönsamhetsmässigt av en svag krona. För cirka 31 procent av företagen har valutautvecklingen haft en neutral inverkan.

BILD 4. I VILKEN RIKTNING HAR DEN SVAGA SEK PÅVERKAT ERT FÖRETAGS RESULTAT UNDER 2019 (NETTOEFFEKTEN AV INKÖPS-KOSTNADER, EXPORTINTÄKTER ETC)?

Källa: Livsmedelsföretagen

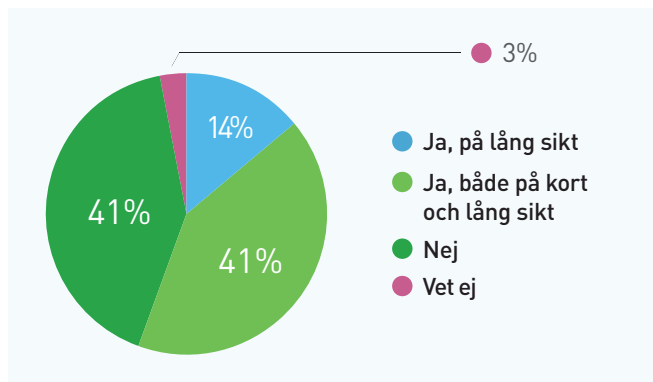

SVAG VALUTA LÄTTAR PÅ SVENSKA ANSTRÄNGNINGAR?

Vad gör då en varaktigt svag krona med svensk industris ambitioner att vässa erbjudandet, dvs öka produktiviteten? Finns det en inneboende konflikt i en lågt värderad SEK och det faktum att svenska varuexportörer vid behov kan sätta ner priset på sina erbjudanden å ena sidan och behovet av att öka produktiviteten för att stå ut i den internationella konkurrensen å den andra? Det råder tydligt delade meningar om detta bland medlemsföretagen. En majoritet (53 procent) av företagen är inne på att en varaktigt svag SEK minskar företagets behov att öka produktiviteten (bild 5). En stor andel om 41 procent anser inte att det föreligger en sådan negativ risk med en svag SEK. 8 procent har ingen klar uppfattning i frågan.

BILD 5. ANSER NI ATT DET FINNS FOG FÖR PÅSTÅENDET ATT "EN VARAKTIGT SVAG SVENSK KRONA (SEK) MINSKAR SVENSKA INDUSTRIFÖRETAGS STRÄVANDEN EFTER EN ÖKAD PRODUKTIVITET"?

Källa: Livsmedelsföretagen

Att en andel om 53 procent av livsmedelsföretagen ser en koppling mellan SEK-värderingen och produktivetssträvanden är en varningssignal som borde mana till eftertanke. Allmänt ligger det svenska industrierbjudandet högt upp i dagens globala värdekedjor. Det är ett förhållande som banat vägen för Sveriges mycket höga välbstånd och omfattande välfärdssystem.

Grundbulten i en allt mer konkurrensutsatt omvärld är att ständigt vässa erbjudandet och bli allt effektivare, annars finns det alltid något annat företag i omvärlden som är beredd att ta över. Detta är inte ogrundad alarmism – det är tvärtom en högst reell del av varje nu verksamt svenskproducerade industriföretags produktionsvillkor. Om blåslampan för produktivetssträvandena, i termer av en stark SEK, vänds i sin motsats föreligger det alltså enligt en majoritet av livsmedelsföretagen en risk för att ambitionsnivån sänks. Det finns ju ändå utrymme för att, åtminstone kortsiktigt,

rea ut det svenska industrierbjudandet. Den dag SEK börjar appreciera varaktigt riskerar att bli ett dyrbart uppvaknande för svensk industriproduktion.

KAPACITETSBRISTEN I DET SVENSKA ELNÄTET HOTAR INVESTERINGSVILJAN

En annan fråga som debatterats under det senaste året är hur det står till med energidistributionen i Sverige. Anekdotiskt finns många berättelser om industriföretag eller serverhallar som i sina investeringsbeslut måste utgå från att de lokala elnäten inte kan tillgodose en ökad efterfrågan på energi. Det kan också handla om att lokal reservkraft efter nya skattepålagor stängs ner, med alla de problem som då uppstår vid tillfälliga effekttoppar.

Svensk industri är uppbyggt kring att elförsörjningen varit stabil, nått ut brett över landet och konkurrenskraftigt pris-satt. Det har gjort det möjligt för Sverige att bygga en stark industriell bas inom en bred palett branscher utspridda över hela landet.

Att denna centrala produktionsparameter, som de flesta svenska industriledare tidigare tagit för given, nu börjar svikta är allvarligt för företagets vilja och möjlighet att investera för framtiden. Betydelsen av en säker eldistribution kan inte överskattas. De lokala eldistributionsförhållanden som beskrivits under det senaste året gör det nödvändigt att rikta strålkastarljuset på denna helt avgörande fråga för svensk industri.

Oplanerade avbrott i distributionen, av vilken anledning det än må vara, är mycket kostsamma för svenska livsmedelsproducenter. För de allra flesta företag håller produktionsutrustningen vid ett oplanerat avbrott, men det ger upphov till mycket höga kostnader (tabell 2). Det innebär att det inte minst kalla vinterdagar inte bara är viktigt att den lokala eldistributionen klarar en ökad effekt, utan lika viktigt att Sverige har tillräckligt med energitillförsel för tillfälliga efterfrågetoppar.

TABELL 2. HUR PÅVERKAS ER PRODUKTIONS-UTRUSTNING AV OJÄMN OCH OPÅLITLIG ELTILLFÖRSEL?

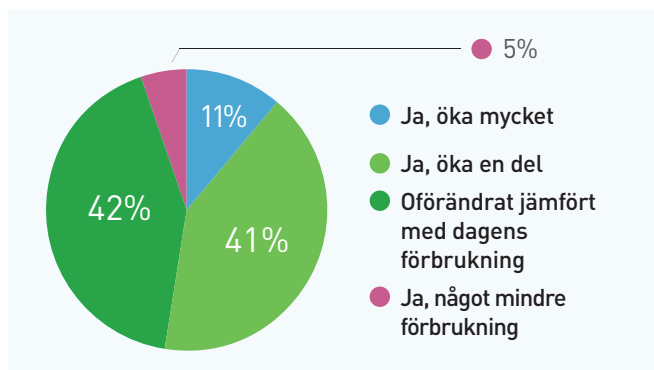
Källa: Livsmedelsföretagen

Den går sönder	7%
Den håller, men driftsstopp ger upphov till höga kostnader	87%
Den håller, men driftsstopp ger upphov till vissa kostnader	5%
Den påverkas inte	1%

Svensk livsmedelsindustri tillhör en av landets mest konkurrensutsatta industrigrenar. Konkurrensen kommer inte minst från våra grannländer i norra Europa – Baltikum, Danmark, Tyskland och Polen. För att kunna ge de här länderna en match ligger så klart ökade produktionsvolymer och investeringar i fabriksanläggningarna högt upp i företagets prioriteringsordning. Det leder samtidigt till att den framtida elförbrukningen enligt en majoritet av företagen (53%) kommer att öka.

BILD 6. KOMMER ERT FÖRETAGS ELBEHOV FÖRÄNDRAS DE KOMMANDE ÅREN?

Källa: Livsmedelsföretagen

Frågan är bara om det kommer att finnas tillräckligt med kapacitet i de lokala näten för att trygga en ökad efterfrågan på el i framtidens livsmedelsfabriker? Det är nämligen en förutsättning för att företagen skall investera i sina svenska anläggningar. En absolut majoritet av företagen pekar på att det är mer eller mindre avgörande för den fortsatta investeringsviljan att eldistributionen är stabil (tabell 3). Detta, tillsammans med fortsatt konkurrenskraftiga elkostnader,

LIVSMEDELSFÖRETAGENS KONJUNKTURBREV

Livsmedelsföretagens konjunkturbrev utkommer fyra gånger per år. Medverkande företag står för cirka 50 procent av branschens omsättning. Alla svar är viktade efter företagets omsättningsstorlek.

För frågor om Livsmedelsföretagens konjunkturbrev kontakta:

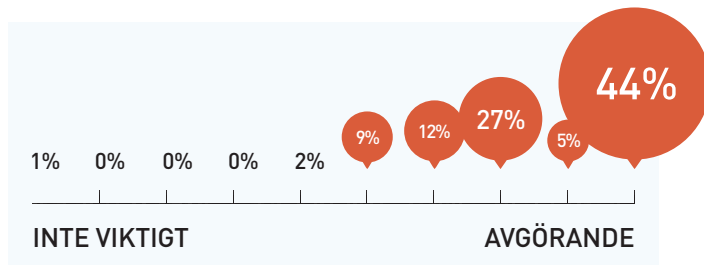
**CARL ECKERDAL,
CHEFEKONOM**

☎ 08-762 61 96
✉ carl.eckerdal@li.se

är det som avgör var de framtida investeringarna inom svensk livsmedelsindustri hamnar (tabell 4).

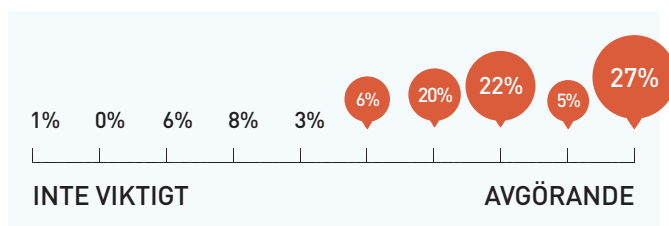
TABELL 3. HUR VIKTIG ÄR EN STABIL ELFÖRSÖRJNING FÖR ERT FÖRETAGS INVESTERINGSVILJA I SVERIGE?

Källa: Livsmedelsföretagen

TABELL 4. HUR VIKTIG ÄR EN KONKURRENSKRAFTIG TOTALKOSTNAD PÅ EL FÖR FÖRETAGETS INVESTERINGSVILJA I SVERIGE?

Källa: Livsmedelsföretagen

LIVSMEDELSFÖRETAGEN

The Swedish Food Federation

Box 556 80
102 15 Stockholm

☎ 08-762 65 00

✉ info@livsmedelsforetagen.se